

oordeelen, ook over alle kerkelijke vergaderingen en besluiten. Voor Gods Woord moet alles buigen!"*)

Dit is prachtig en zuiver als kristal.

De Spier maakt daarna de opmerking, dat nu óók het beleven van art. 31 in de gemeenschap der kerk „eerklijk en met orde" moet geschieden.

Wie, die dit zou willen tegenspreken?

Om nu alle on-eerlijkheid en wan-orde bij het hanteren van dit artikel bij den wortel af te snijden zegen de kerken, dat het niet overeenkomen van een synodaal woord of besluit met Gods Woord moet be- wezen worden.

Art. 31 wijst ons „niet dezen weg, dat ieder zichzelf handhaaft, en zijn persoonlijke overtuiging doorzet en dus elk besluit, waarvan hij maar eenigszins meent, of op zijn wijze beredeneeren kan, dat het met Gods Woord, de belijdenis en de kerkenordening niet overeenstemt, eenvoudig aan den kant zet".

Deze weg van eigenwilligheid en eigenzinnigheid, zoo vermaant De Spier, moet het in Christus' kerk niet op! Het laatste beroep, dat wij doen, mag óók niet zijn een beroep op onze overtuiging of ons ge- weten, want die zijn beide door de zonde aangetast.

En de kerkelijke vergaderingen mogen met hun besluiten nooit voor eigenwilligen, hoe spitsvondig zij ook redeneeren kunnen, uit den weg gaan. Dan zou één man den goeden gang van zaken in heel het leven van Christus' kerk kunnen saboteeren, en zou de orde, door Christus bevolen, worden tot wanorde.

Neen! God vraagt van ons in Christus' kerk aller- eerst gehoorzaamheid. En deze kerkelijke gehoorzaam- heid wordt nu uitgesteld in art. 31 K.O. In gehoor- zaamheid zal iemand, die meent door een mindere ver- gadering verongelikt te zijn, den weg moeten gaan naar de meerdere vergadering, om zich aan het oor- deel van de meerdere vergadering te onderwerpen. Voor die meerdere vergadering zal hij moeten aantoonen, dat de genomen besluiten in strijd zijn met Gods Woord; de belijdenis of de kerkenordening (d.w.z. de Artikelen in deze Dordtsche generale Synode).

En de meerdere vergadering, welke voor God buigt, zal bij het licht der Schrift moeten onderzoeken, of de bezwaren werkelijk steekhoudend zijn. Blijkt dat laatste niet het geval te zijn, dan moet het be- zwaar en het verzoek om intrekking of verandering van een bepaald besluit worden afgewezen. Is het be- zwaar gegrond, dan moet daarnaar gehandeld worden".

Voor meerdere en mindere vergaderingen geldt nu de regel, dat wat door de meeste stemmen goedgevon- den is voor vast en bondig zal worden gehouden.

Want het oordeel staat in de kerk niet bij één of bij enkele personen, maar bij velen, bij de meerder- heid, opdat er geen tyrannie insluipen.

„Vast en bondig houden! — zoo roept De Spier uit — Dat is van bindende kracht houden, en wijst op de binding, welke er in Christus' kerk aan kerkelijke be- sluiten zijn moest. Deze binding nu vraagt kerkelijke gehoorzaamheid, ook bij de tegenstemmers tegen een bepaald besluit. Want zij mogen niet langs revolu- tionairen weg hun minderheidsmeening aan de meer- derheid opdringen, door sabotage, staking enz."

Maar voor dit vast en bondig houden, d.w.z. voor deze kerkelijke gehoorzaamheid „is er nu een grens, n.l. in Gods Woord, de belijdenis en de kerkenordening. Dit geldt voor de kerkelijke vergaderingen en voor de kerkelijke personen. Ten diepste zullen allen zich voor Gods Woord buigen, want Christus is de eenige koning der kerk. Indien er in de kerk — wat niet onmogelijk is — afgeweken wordt van Gods Woord, en dus ook van belijdenis en kerkenordening, mag er in de kerk voor zoo'n besluit geen gehoorzaamheid gevraagd worden".

Natuurlijk, zoo betoogt nu voorts De Spier, mag niet iedereen hierbij op zijn eigen houtje handelen. Dan gaat het mis. Dat wil ook art. 31 niet. Art. 31 zegt immers: tenzij het bewezen worde, dat een besluit strijdt tegen Gods Woord enz. En zoo voort redeneerend komt De Spier dan tot het fijne puntje of, anders gezegd: het heete hangijzer van art. 31. Het is dit: wat wordt met dit bewezen worden bedoeld?

De Spier weet met groote zekerheid hoe hier de vork in de steel zit. Hoor slechts hoe hij de meisjes voorlicht:

„Er staat niet: tenzij iemand het voor zichzelf bewezen acht. Neen, de bewijsoverleging moet dan ge- leverd worden in den kerkelijken weg, welke art. 31 in begin duidelijk aangeeft: van de mindere naar de meerdere vergadering. En..... meent iemand, dat hij verongelikt is door de eene synode, dan mag hij zich op de volgende beroepen. Dit beroep in de kerk vraagt geduld, zoowel van dengene, die in beroep gaat, als bij de vergaderingen, waarbij het appél wordt aanhangig gemaakt. Dit is óók kerkelijke gehoorzaamheid!"

Uitgaande van deze visie op art. 31 gaat nu De Spier aantoonen, waarom de schorsing van Prof. Schilder, die hij indertijd met Prof. Vollenhoven en Dooyeweerd over heel de linie in strijd achtte met de grondslagen van de kerkenorde, zoo erg best is geweest.

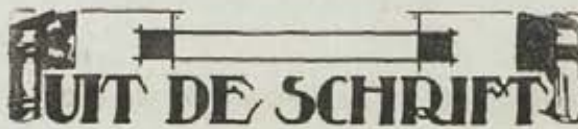
„Prof. Schilder — zoo beweert hij — had dan ook na zijn schorsing en afzetting door de synode van '42 in beroep moeten gaan bij de volgende synode. Dan was hij gegaan den weg van art. 31. Nu scheurde hij met anderen Christus' kerk. Daarvoor is in art. 31

geen grond te vinden. Daarom beroepen onze „vrijge- maakte" broeders zich ten onrechte op art. 31, en zij dragen dit ten onrechte in hun kerkelijk schild. Want nergens staat in art. 31, dat iemand een besluit naast zich neer mag leggen als hij het voor zichzelf bewezen acht dat het strijdt tegen Gods Woord enz. Dit beweren onze „vrijgemaakte" broeders wel. Maar het staat er niet!

Er is in deze zondige wereld natuurlijk wel een mogelijkheid, dat heel een kerk, en heel een synode grondig afwijkt van Gods Woord, en dat Woord ver- laat. Dan geldt het Schriftwoord: Men moet Gode meer gehoorzaam zijn, dan den menschen. Maar dit staat niet in art. 31, dat ontworpen werd voor de kerk, die werkelijk Christus' kerk wil zijn. Neen, dat spreekt vanzelf, want..... Gods Woord gaat bovenal".

Aldus spreekt De Spier, nadat hij vroeger anders had gesproken.

C.V.

het oordeel door den man.

..... den dag, op welken Hij den aard- bodem rechtvaardig zal oordeelen door een Man..... Hand. 17:31.

Het oordeel is door God gegeven aan den Man van Paschen, dat is: aan Jezus Christus. Die is daartoe verordeneerd. Nog wel niet als Jezus, maar wel als Messias, slechts bekend bij God, trad dus aanstonds na den val de Zoon Gods op, Logos asarkos incarnandus zijnde, d.i.: het nog niet vleesch gewor- den Woord, dat toch eenmaal vleesch zal moeten wor- den. Hij trad en treedt voort voort op om het genade- werk en den genadedienst in de wereld te stellen, en (niet aan verkiezing en verwerping, waarvoor de grond alleen Gods welbehagen is, doch) aan de zaligingen en de verdoemen- nis den grond te markeren als door Zijn werk na- der bepaald. Van de zaliging zal de grond wezen: Christus' verdienste. En van de verdoemenis: de schuld des menschen, die na den val bepaald blijkt te zijn door Christus' werk: de schuld is Christus- verwerping. Zoo treedt Christus op als Heiland-Ver- lossen en als Heiland-Wreker. In beide functies is het konstitutieve element: zijn evangelisch verlossings- werk, dat nimmer quantitatief négligeable wezen wil.

Doordat in dezen geest en met deze dubbele inten- tie Christus zóó den last der wereld op zich neemt, geeft Hij aan alle geschiedenis en aan alle historische praestatie haar voortaan christologisch bepaalde zin. Die christologisch bepaalde zin, die is algemeen, algemeen. De genade is daarin niet generaal, wel algemeen. Het is de ééne heils-genade, de verlossen- de, de herscheppende. Want Christus wordt nu garant bij God voor den terugkeer van de in Gods raadsbe- sluit daartoe aangewezen en „voorgekend" wereld Gods tot God zelf, zóó als ze „voorgekend" is.

Het is dus in zóóverre „om zijnentwil", dat tussehen wereldbegin en wereld einde een historie werd „ingeschoven" van vele eeuwen. We zeggen: om zij- nentwil. Dat kan nu in dezen gedachten gang niet bedoelen: om der wille alleen van zijn heilswerk (e.g. om der wille alleen van de uitverkorenen). Het moet beteekenen: terwille van zijn dubbele betekenissen: als Heiland-Verlosser en als Heiland- Rechter. Hij maakt plaats voor de historie, feitelijk, omdat zij plaats heeft te maken voor Hem, opdat alle historisch geschieden christologisch bepaald zij: pro dan wel contra.

Natuurlijk is dat werkwoord: „inschuiven" niet meer dan beeldspraak. Het lijkt maar zoo. In wer- kelijkheid is het zoo van eeuwigheid bepaald. De Raad Gods voltrekt zich op den voorgezichten rechts- grond van Christus' werk. Steeds blijft de Christus te zien als wereld-lastendrager, die alle wereld-lusten aan God den Vader overdraagt, opdat God in allen alles zij; zie het slot van 1 Corinthhe 15.

En daarom komt het oordeel aan dien verordeneer- den Man. Hij is de kritische Bruidgomsvriend voor den diacritischen Bruidgom. De Bruid zal Hij tot God leiden; en wie dat feest niet lijden mogen, zal Hij excommuniceren. De stem, die straks ons allen aan- spreekt zal een mannenstem zijn, — dit is het mooiste of het ergste, wat ons God kan aandoen. K. S.

wat leeft er in de zendingskringen der synodocraten? VI.

Als onze lezers een beetje bekomen zijn van den schrik, kunnen we verder. Dat ze geschrokken zijn, neem ik zoo maar aan. Stel u voor, de zendingspro- fessor, dien ze in (synodocratisch) Kampen en Am- sterdam hebben, plus heel het corps zendingsmen- schen, opgewarmd door „het zendingscentrum", krijgt zóó maar de handteekening van ds Duursema, en al

die andere deputaten voor de bewering, dat o.a. de Nederl. Hervormde kerk en de kerken van dr Rid- derbos' formules zoowel in belijdenis als in kerkregeering opeenen en den- zelfden grondslag staan! Schooner buit dan dezen brief heeft de Ned. Hervormde kerk in geen honderd jaar in de wacht kunnen slepen. Onze lezers moeten het artikel van prof. Deddens over de nieuwe kerkenordening der Herv. kerk er nog maar eens op naslaan: ze kunnen dan meteen begrijpen, wa ar n u de Theologische Hoogeschool van 1854 gebleven is: Oudestraat 6 dan wel Broederweg 15. Maar ds J. D. Boerkoel komt in Amsterdamsche kerk- bode verzekeren, dat zijn menschen al die mooie din- gen, die in het Zendingsrapport staan, heusch wel kunnen doorhebben. Hij moet maar weten wat hij zegt: 't eenige gevolg is, dat we hemzelf en al zijn volk des te meer aansprakelijk stellen voor de verwatering, die verbijsterend is. Heeft Bar- key Wolf, die telegrafist onder de Haagsche zeloten, niet ook in Amerika publiek verzekerd, dat de Her- vormde kerk (waar, tusschen haakjes, al de nieuwere professoren barthianen zijn) zoo geweldig en zoo hoopvol vooruit gaat?

Nu, als de lezers wat bijgekomen zijn, gaan we verder met de lectuur. We gaan van de door de ge- delegerden van „allerlei" kerken vastgestelde en op de Eindhovensche synodetafel neergelegde „Conclu- sies" nu eens bespreken het begin van Hoofdstuk II: „Grondslagen wijze van samen- werking".

Het eerste artikel luidt:

„De kerken in Indonesië zijn zelf- standige kerken".

Een fraai zinnetje, — als 't goed uitgelegd wordt. Maar zóó als 't er nu staat, is 't niet goed uit te leg- gen. Het heeft natuurlijk niets te maken met onze eigen leer van de zelfstandigheid der pla ats e- lijke kerken, doch wil blijkbaar al die in de beken- de Conferentie samenkomende groepen van allerlei kleur en allerlei spraak en allerlei „belijdenis" zien als eigen machtig. En dus heeft niet Rutgers of Greijdanus dit mooie zinnetje gedictieerd, en Kuy- per en Bavinck (H.) ook niet, al hebben ze het wel v o o r b e r e i d. voorzover de „pluriformiteit der kerk" betreft. Het zinnetje is geïnspireerd door Soe- karno en geformuleerd door zijn helpers in kerk- costuum en nu goedgepraat door Bavinck (J. H.). De vraag wat kerken ZIJN, en op welken grondslag ze moeten staan (op welke „petra"), om kerk te mógen heeten, blijft onbeantwoord vóór en na.

Art. 2 en 3 luiden:

„De verkondiging van het Evan- gelie in Indonesië is in de eerste plaats de roeping van de kerken in Indonesië. Buitenlandsche ker- ken mogen het Evangelie in Indo- nesië verkondigen samen met de kerken in Indonesië, in welken ar- beid de kerken van Indonesië de verantwoordelijkheid van dit werk dragen".

„Buitenlandsche" kerken, deze vriendelijk- heid is natuurlijk een duidelijke vernedering voor ons, en ze is van revolutionaire allure. De deputaten der synodoeraten hebben dat wel gevoeld; en ze probee- ren nu den Soekarno-pil wat te vergulden, opdat de synode zich niet verstikke en eens gezond-kwaad wor- de. Ze zeggen: „het is te begrijpen, dat deze uitdruk- king is gebruikt vanuit de bijzondere situa- tie der kerken op Java". Het lijkt wel een zinnetje van Seyas Inquart, zóó kéurig geformuleerd. De bij- zondere situatie, je hóórt het zeggen door een hooge stem voor de radio 1940..... Zeg maar liever: Soe- karno is in de buurt en Sjahrir, voor wien we vol- gens ds Verkuyt God moeten danken. Overigens dacht ik, dat de vraag wat als „buitenland" gelden moet, bepaald werd door de wet en niet door de „situatie" van één „binnenland" alleen, gelijk deze situatie een- zijdig door dat gebied wordt geteekend in rechtster- men. Maar hier gaat het anders toe, en brutaal-revo- lutionair. „Situatie" is daarom hier een veel te nette term voor revolutie.

Ja maar, zoo vullen de deputaten aan, de term „b u i t e n l a n d s c h e" moet voorts verklaard wor- den „vanuit de gedachte aan het groote verband van geheel Indonesië, van waaruit men op de conferentie in Batavia voortdurend dacht en sprak". Ja, ja, daar is het mooie woord „verband" weer. Kerkverband sterft in één nacht, en een nieuw revolutionair ver- band van „geheel Indonesië" is in één voorafgaanden nacht geboren. En Bavinck speelt den aanzegger-aan- spreker: strikt gehoorzaam. Doch we wisten het al, dat ze daar ginds maling hadden aan de g r o n d w e t en al vast zich losmaakten van nog niet eens veran- derde wetten. De Heer J. Schouten heeft destijds een applaus gekregen, toen hij, op bezoek in Java, wei- gerde een pas aan te vragen voor 't een of andere ge- biedsdeel, dat onder de Kroon stond, maar waar Soe- karno deed, alsof er geen Kroon meer was. Het ap- plaus krijgt echter geen kans op repetitie in een sy- node van de „zendingsmenschen".

Ja maar, zeggen de deputaten: „met dezen term — buitenlandsche kerken — heeft men willen aan- duiden al die kerken en zendingsinstanties, die nu reeds in Indonesië werken of dat in de toekomst zul- len gaan doen, d u s o o k: de Zwitsersche, de Ame- rikaansche enz." Dat is heelmaal sinister-geestig.

*) Zie: Bouwen en Bewaren, van 1 Nov. 1946.